

TROTS OP DEN HAAG

VERKIEZINGSPROGRAMMA VVD DEN HAAG

VVD AFDELING DEN HAAG, POSTBUS 502, 2501 CM DEN HAAG

Inhoudsopgave

1.	Den Haag: een stad om trots op te zijn	3
2.	Leefbaarheid begint bij veiligheid	5
3.	Wonen in een groene en schone stad	8
4.	Iedereen aan de slag	11
5.	Een bereikbare stad.....	14
6.	Actief meedoen in Den Haag	16
7.	Ontplooiing en ontspanning	19
8.	Een overheid voor de Hagenaars	23
9.	Financiële onderbouwing	25

1. Den Haag: een stad om trots op te zijn

Oh, oh, Den Haag, mooie stad achter de duinen. Het lied dat zo veel Hagenaars uit hun hoofd kennen, drukt precies uit wat de VVD voelt. Den Haag is een stad om trots op te zijn – een groene wereldstad aan zee – gebouwd op zand en veen. Al eeuwenlang is de stad het koninklijke en bestuurlijke middelpunt van Nederland. En internationaal heeft Den Haag zich op de kaart gezet als stad van recht en vrede.

Zonder de inzet van vele Hagenaars door de jaren heen – sommigen hier geboren en anderen hier getogen – zou de stad niet zijn waar zij nu is. Met z'n allen hebben wij deze stad steeds weer nieuw elan gegeven. Natuurlijk zijn er ook problemen. Maar de enige manier om die problemen het hoofd te bieden is door met z'n allen er tegenaan te gaan. Stilzitten en klagen brengt ons niet verder. We moeten laten zien waar we voor staan. En aanpakken!

Ruimte voor initiatief

De VVD staat als liberale partij voor vrijheid en verantwoordelijkheid. Vrijheid wordt vaak als iets vanzelfsprekends gezien – maar dat is het niet. In dit land hebben we keer op keer voor vrijheid gestreden. Het is een groot goed dat dient te worden bewaakt en gekoesterd.

Tegelijkertijd is vrijheid in de dagelijkse praktijk heel concreet. In essentie komt het neer op de mogelijkheid om zelfstandige keuzes te maken en in het uitvoeren daarvan niet te worden beperkt. Zo betekent vrijheid dat je veilig in de tram kunt stappen en niet bang hoeft te zijn om 's avonds over straat te gaan. Ondernemers moeten de ruimte krijgen om hun ambities in daden om te zetten. En ouders moeten de vrijheid hebben om voor hun kinderen de meest passende school te kiezen. De overheid moet enerzijds zorgen dat de randvoorwaarden voor die vrijheden zijn gegarandeerd – anderzijds dienen onnodige belemmeringen te worden bestreden.

Den Haag dient haar inwoners de ruimte te geven en te investeren in de kwaliteit van leven. Het moet een plek zijn waar mensen met plezier wonen, werken en recreëren. Veiligheid is een belangrijke voorwaarde voor ons woongenot. Het typisch Haagse groen – de parken, bossen en groenstroken – moet worden behouden. Kinderen moeten terecht kunnen op een school in de buurt en daar schone klaslokalen en pleinen aantreffen. Voor jongeren en studenten biedt het uitgaansleven een variëteit aan mogelijkheden. Ouderen kunnen rekenen op zorg wanneer dat nodig is.

De inwoners van Den Haag weten zelf vaak prima wat goed voor ze is – en wat goed is voor de stad. Zij verdienen het dan ook meer ruimte en verantwoordelijkheid te krijgen. Wie aan de slag wil met de buurt of straat krijgt daarvoor ruim baan. Initiatief en creativiteit wordt beloond. Tegelijkertijd betekent meer vrijheid ook meer verantwoordelijkheid. We leven immers in een grote stad. De één zijn vrijheid mag niet ten koste gaan van die van iemand anders. Iedereen draagt bij aan een goede leefomgeving en iedereen zet zich actief in om mee te bouwen aan een veilige en schone stad. Een stad waar we met zijn allen trots op kunnen zijn!

De schouders er onder!

De VVD is er voor iedereen die actief wil meebouwen aan deze stad. Wij zijn er voor de ondernemer met ambitieuze bedrijfsplannen. Voor de Marokkaanse buurtvader die zijn wijk veiliger wil maken. Voor de voetbalcoach die kampioen wil worden. En voor de leesmoeier die voor haar kinderen het beste onderwijs wil. De VVD gelooft in de kracht van mensen en maakt voor hen ruim baan.

Daarom stelt de VVD in dit programma een groot aantal concrete maatregelen voor om het beste uit de stad en haar inwoners te halen. Een kleine greep uit de VVD-voorstellen:

- Inwoners die zich willen inzetten voor de stad kunnen een 'buurtbudget' aanvragen om naar eigen inzicht te besteden aan bijvoorbeeld het onderhoud van straten en groen of het opzetten van buurtpreventie.
- Van bijstandsgerechtigden wordt gevraagd zich in te zetten voor de leefbaarheid van Den Haag: met behoud van uitkering als conducteur op de tram, toezichthouder op de speelplaats of bij het schoonhouden van scholen.
- Voor ondernemers wordt de regeldruk verminderd. Onnodige regels en vergunningen worden geschrapt en procedures worden vereenvoudigd. Als de gemeente te laat is met het geven van uitsluitel, wordt een vergunning automatisch toegekend.
- Door de gemeente efficiënter te laten werken kan de onroerendzaakbelasting (OZB) met 10% omlaag en houdt de Hagenaar meer geld over om zélf te besteden.

Iedereen doet mee. De VVD laat niemand aan de zijlijn staan. Alle Hagenaars leveren hun bijdrage aan de stad. Er is een hoop te doen en we komen handen tekort.

2. Leefbaarheid begint bij veiligheid

Het bieden van veiligheid is één van de belangrijkste kerntaken van de overheid. Hagenaars moeten met een gerust gevoel 's avonds de straat op kunnen. Gevoelens van onveiligheid en daadwerkelijke overlast en criminaliteit vormen een ernstige aantasting van ons leefgenot en onze bewegingsruimte. Zonder veiligheid bestaat er geen vrijheid.

Er is op aandringen van de VVD de afgelopen jaren sterk geïnvesteerd in de veiligheid in Den Haag – en niet zonder resultaat! De criminaliteit is met bijna een kwart afgenomen. Hotspots worden nu fors aangepakt. Cameratoezicht heeft straten een stuk veiliger gemaakt. Er is meer politie op straat. En illegale praktijken rond huisjesmelkers en uitzendbureaus worden krachtig bestreden.

Ondanks de positieve ontwikkelingen mogen we niet op onze lauweren rusten. Sterker nog, juist nu moeten we doorzetten, opdat Den Haag nog meer dan nu een stad wordt waar mensen met een prettig gevoel wonen en werken. De VVD wil de afname van de criminaliteit doorzetten. De politie moet optreden tegen alle vormen van crimineel gedrag – groot en klein. Verloedering bestrijden wij meteen op het moment dat de eerste verschijnselen zichtbaar zijn. Kapotte en vernielde zaken worden gerepareerd, straten worden voldoende verlicht, bosjes en parken worden schoon gehouden en graffiti wordt verwijderd.

Wij willen dat elke Hagenaar actief verantwoordelijkheid neemt voor een veilige stad. Iedereen draagt zorg voor zijn eigen leefomgeving en toont respect voor zijn medestadsgenoten en voor gezagsdragers zoals de politie en toezichthouders. Van gezagsdragers mag uiteraard ook een respectvolle houding ten opzichte van Hagenaars worden verwacht.

Met de onderstaande maatregelen wil de VVD Den Haag de komende jaren nog veiliger maken. Daar trekken wij voor de komende vier jaar nog eens 40 miljoen extra voor uit. Een stem voor de VVD is een stem voor een veiliger Den Haag. Uw Den Haag!

Politie zichtbaar op straat. Voor het verbeteren van de veiligheid in Den Haag is het noodzakelijk dat agenten meer zichtbaar zijn. De VVD wil dat de gemeente in samenwerking met de politie Haaglanden werkt aan het verminderen van de administratieve rompslomp, zodat agenten vaker de straat op kunnen. Agenten kunnen vaker lopend of op de fiets surveilleren. Zij doen dat niet alleen in probleembuurtten, maar in alle buurten en wijken van Den Haag.

Meer toezicht op straat. De VVD wil naast een zichtbare politie meer toezichthouders op straat. Deze toezichthouders kunnen optreden tegen allerlei kleine ergernissen: vuil op straat, hondenpoep, foutparkeren, geluidsoverlast. Zo zorgen zij voor een versterking van de leefomgeving en een vermindering van het gevoel van onveiligheid. De VVD wil zo min mogelijk mensen werkeloos aan de zijlijn laten staan. Om die reden kunnen ook bijstandsgerechtigden worden ingezet als toezichthouder in de openbare ruimte.

Ondersteuning buurtpreventie. De betrokkenheid van de Hagenaars bij de veiligheid in hun buurt is cruciaal. In buurten als de Schilderswijk en Regentes-Valkenbos blijkt buurtpreventie een groot succes. Ook elders in de stad stimuleert de VVD daarom buurtpreventie, buurtbeheer en projecten ter voorkoming van woonoverlast. Buurtbeheerbedrijven leveren een belangrijke bijdrage aan het schoonhouden van de buurt en gaan verloedering tegen. De politie en gemeente ondersteunen bewoners met raad en daad.

Meer aandacht jeugd en criminaliteit. Jeugdcriminaliteit is een serieuze bedreiging voor de maatschappelijke orde. Meer aandacht voor 'jeugd en criminaliteit' is een investering in het voorkomen van jeugdcriminaliteit en daarmee een investering in de samenleving. Ten aanzien van risicjongeren en overlast van hangjongeren is tolerantie niet op zijn plaats. De jeugdzorg, verslavingszorg en het onderwijs kunnen een prominentere rol spelen in het reduceren van

overlast van hangjongeren op straat en het voorkomen van jeugdcriminaliteit. Een betere samenwerking tussen deze partijen is noodzakelijk.

Welzijn maakt werk van jeugd. Het jongerenwelzijnswerk levert een concrete bijdrage aan het voorkomen van criminaliteit, jongeren die ontsporen en groepsoverlast. De VVD ziet graag dat welzijn werk maakt van rondhangende jongeren en zich meer gaat inzetten voor de leefbaarheid en veiligheid in de buurt. Dit welzijnswerk moet beter verspreid zijn over het jaar, zodat het niet kan gebeuren dat jongeren voor gesloten deuren staan tijdens de zomermaanden. De gemeente verbindt welzijn, sport en veiligheid. Welzijn en jeugdzorg moeten beter samenwerken om probleemgedrag zo vroeg mogelijk te signaleren en kansen te bieden terug te keren op het rechte pad.

Strenger optreden in openbare ruimte. De politie treedt vaker en strenger op tegen overlast die samenhangt met alcohol- en drugsgebruik. Ook vandalisme en baldadig gedrag worden niet getolereerd. Met de zogeheten bestuurlijke boete moet het eenvoudiger worden om tegen dergelijke feiten op te treden. Om verloedering te voorkomen worden vernielingen direct gerepareerd en graffiti verwijderd. Schade aan gemeentelijke eigendommen moeten direct worden verhaald op de daders of op hun ouders als zij minderjarig zijn. Waar mogelijk dienen vandalen zelf als straf de rotzooi op te ruimen of de schade te herstellen.

Preventief fouilleren. Preventief fouilleren en samenscholingsverboden kunnen in sommige gevallen nodig zijn om de orde in risicogebieden te behouden of herstellen. Helaas leidt wapenbezit maar al te vaak tot incidenten met een tragische afloop. In andere steden zijn successen behaald met preventief fouilleren. Het wordt tijd dat Den Haag deze bevoegdheid ook toepast. De VVD wil onder andere het gebied rond station Hollands Spoor aanwijzen als risicogebied, waardoor het de politie daar is toegestaan om preventief te fouilleren.

Meer cameratoezicht. Het aantal camera's in de openbare ruimte is de afgelopen collegeperiode uitgebreid. Na een evaluatie is gebleken dat het cameratoezicht een positieve bijdrage levert aan de veiligheid op straat. De VVD wil daarom een verdere uitbreiding van het aantal camera's in winkelstraten, rond stations en op andere strategische plaatsen.

Bestrijding overlast. Coffeeshops worden gesloten en prostitutie uit straten geweerd op het moment dat zij de omgeving tot last zijn. Dat geldt ook voor uitgaansgelegenheden die steeds weer overlast veroorzaken. De VVD wil de prostitutie uit de Doubletstraat verwijderen en dit deel van het oude centrum tot een leefbare woonbuurt maken. Een concentratie van opvangcentra voor daklozen en drugsverslaafden in een buurt of wijk is onwenselijk.

Persoonsgerichte aanpak veelplegers. Door de meest actieve veelplegers persoonsgericht aan te pakken zal de criminaliteit verder verminderen. De VVD wil dat de veelplegers hinderlijk gevolgd worden en desnoods langer worden opgesloten. Veelplegers moeten beseffen dat zij constant in de gaten worden gehouden. De VVD is daarnaast voorstander van een minder vrijblijvende vorm van opvang van drugsverslaafden die crimineel gedrag vertonen.

Bestrijding terrorisme

Terreur is een grote bedreiging voor onze democratie, onze vrijheden en onze open samenleving. De recente aanslagen Madrid en Londen tonen aan dat extremisten bereid zijn tot het uiterste te gaan om onze democratie te ondermijnen. Den Haag is als bestuurscentrum met diverse internationale instellingen en ambassades geen ondenkbaar doelwit voor eventuele toekomstige aanslagen. De inval in de Antheunisstraat en het strafrechtelijk onderzoek naar de Hofstadgroep hebben bovendien aangetoond dat ook in Den Haag sprake is van radicalisering. Hoewel terreurbestrijding grotendeels de taak is van het rijk, vindt de VVD dat toch ook in de stad meer kan worden gedaan om aanslagen te voorkomen.

Herkennen en voorkomen van radicalisering. De Hagenaars zijn de ogen en oren van de overheid – verdachte zaken en crimineel gedrag moeten worden gemeld. De VVD wil daarom

een permanente campagne tegen radicalisering. Het gemeentebestuur onderhoudt contacten met vertegenwoordigers van verschillende groepen in de samenleving, het onderwijs, welzijn en politie en zorgt voor actief optreden wanneer zich radicalisering voordoet. Extreem radicale imams worden – als het aan de VVD ligt – niet langer getolereerd in onze stad. Elke gemeenschap heeft verder ook een eigen verantwoordelijkheid om radicalisering uit te bannen. De VVD wil jongeren kansen bieden en discriminatie hard bestrijden. De strijd tegen radicalisering kan alleen worden gewonnen als alle Hagenaars gezamenlijk optrekken.

Meer terreuroefeningen. Aanslagen zijn nooit volledig uit te sluiten. Daarom moeten we zorgen dat hulpinstanties goed zijn voorbereid op eventuele incidenten. De VVD wil dat het bestuur en hulpdiensten intensiever en meer structureel gaan oefenen. Daarbij zouden ook de Hagenaars zelf directer betrokken moeten worden.

Betere publieksvoorlichting. De VVD wil dat de gemeente in samenwerking met het rijk meer en betere voorlichting geeft aan de Hagenaars. Met een speciale publiekscampagne moet inzicht worden geboden in eventuele dreigingen van terreur en hoe te handelen in het geval van een aanslag.

3. Wonen in een groene en schone stad

Wonen in Den Haag

De afgelopen decennia is Den Haag gekrompen van 600.000 naar 470.000 inwoners. Vooral de midden- en hogere inkomens hebben de stad verlaten. Dat heeft tot gevolg gehad dat Den Haag met 6 wijken in de top-10 van armste wijken in Nederland staat. Voor de instandhouding van het culturele, financiële en sociale voorzieningsniveau is het belangrijk dat deze groepen weer terugkeren. De VVD wil de middeninkomens – zoals leraren, agenten en jonge gezinnen – zoveel mogelijk in Den Haag houden.

De VVD begrijpt dat veel huishoudens na gezinsuitbreiding ruimer willen wonen. Daarom heeft de VVD ervoor gezorgd dat huiseigenaren dakopbouwen kunnen plaatsen waar dat stedenbouwkundig mogelijk is. De VVD heeft de afgelopen periode sterk geïnvesteerd in de woonomgeving. Verloedering van buurten is voor liberalen een doorn in het oog. Langdurig leegstaande huizen en malafide huisjesmelkers zijn aangepakt. Langzaamaan verdwijnen rotte panden daardoor steeds meer.

Bouwen voor de middeninkomens. De VVD wil extra huizen bouwen om de midden- en hogere inkomensklassen aan de stad te binden. Zo kan worden gedacht aan meer luxe appartementen en woningen met tuinen of terrassen. In ieder geval staan kwaliteit en ruimte voorop. Verruiming van het aanbod in dat segment zorgt tegelijkertijd voor een betere doorstroom, waardoor er weer huizen vrijkomen voor mensen die op een goedkope woning zijn aangewezen. Gegeven het overschot aan goedkope woningen moet het uitgangspunt zijn dat Den Haag voorlopig alleen sociale huurwoningen bouwt voor bijzondere groepen als ouderen en studenten. Wel is aandacht nodig voor de verbetering van bestaande goedkopere woningen. Daarnaast wil de VVD overwegen om na inwerkingtreding van het wetsvoorstel bijzondere maatregelen grootstedelijke problematiek (Rotterdamwet) gedeeltes van het wetsvoorstel ook van toepassing op Den Haag te laten zijn. Deze wet maakt het mogelijk om inkomenseisen te stellen aan potentiële bewoners van een wijk en om de OZB in een bepaalde wijk te verlagen.

Bouwen met menselijke maat. Bij het bouwen van nieuwe woningen wil de VVD het karakter van Den Haag als groene stad aan zee behouden. Het groen en de duinen moeten dus worden ontzien. Den Haag is trots op haar kustlijn. Bij stedelijke ontwikkeling geldt voor de VVD dat kwaliteit boven kwantiteit gaat. Voor het behoud van de menselijke maat is het zaak dat gebieden als Kijkduin, Scheveningen en de Vlietzone niet massaal worden volgebouwd. Wel is er ruimte om te bouwen aan de Lozerlaan, in Transvaal, bij de Laakhavens, in de Binckhorst en in de omgeving van het Centraal Station. Bebouwing kan ook plaatsvinden door verdere overkapping van de Utrechtsebaan en het spoor.

Slim met ruimte omgaan. Den Haag heeft, ingeklemd tussen de zee en omliggende steden, te maken met ruimtegebrek. Tegelijkertijd willen mensen steeds ruimer wonen. Den Haag moet daarom slim omgaan met ruimte. Dat kan door meer hoogbouw op geselecteerde plekken. Daar waar sprake is van sloop, wil de VVD woningen terugbouwen met één of twee extra verdiepingen. Ook moeten Hagenaars de mogelijkheid hebben om een extra verdieping op hun huis te bouwen, zolang dat stedenbouwkundig past in de wijk. Hoe dichter bij het centrum, hoe hoger de gebouwen kunnen zijn. Vanzelfsprekend moet daarbij wel worden gewaakt voor het behoud van het oude centrum en het historische stadsgezicht.

Afschaffing erfpacht. Wie een huis koopt, moet ook de mogelijkheid hebben om de grond te kopen. Grond behoort als regel in eigendom van burgers en bedrijven te zijn. Erfpacht is niet meer van deze tijd en als overheidsinstrument overbodig. Zonder erfpacht is Den Haag een stuk aantrekkelijker voor mensen die op zoek zijn naar een koopwoning. De VVD wil de erfpacht daarom afschaffen.

Bevorderen particulier woningbezit. Particulier woningbezit bevordert de kwaliteit van leefomgevingen. De VVD wil daarom dat de gemeente met de woningcorporaties afspraken maakt om meer huurwoningen te verkopen. De heersende landelijke regelgeving moet ten volste worden benut om particulier woningbezit te stimuleren. Woningcorporaties die onvoldoende woningen verkopen, kunnen niet op sympathie rekenen bij de toewijzing van nieuwe bouwlocaties.

Bestrijding illegale woonsituaties. De VVD vindt dat de gemeente in samenwerking met politie en justitie streng moet optreden tegen illegale woonsituaties. Illegale praktijken leiden vaak tot mensonterende situaties, verstoren de sociale cohesie van de buurt en werken verloedering in de hand. Momenteel treedt de gemeente op tegen illegale bewoning en overbewoning. De VVD wil deze aanpak verder uitbreiden. Een van de manieren is om de panden van huiseigenaren, die zich schuldig hebben gemaakt aan illegale woonsituaties, te onteigenen.

Bestrijding hennepsteelt. De VVD wil een strenge aanpak van hennepsteelt. Kwekerijen in woonhuizen zijn niet alleen een bron van overlast, maar vanwege het grote brandgevaar ook levensgevaarlijk. Het aantal ontruimingen van hennepkwekerijen moet worden verhoogd. Woningcorporaties en grote woningbeheerders ontbinden consequent het contract met de huurder na constatering van hennepsteelt. Politie, justitie, energiebedrijven, fiscus en sociale dienst verhalen gemaakte kosten en gederfde inkomsten op de hennepsteeler.

Bestrijding woonoverlast. Overlast verpest voor veel Hagenaars het woongenot. De VVD wil daarom een actieplan ter bestrijding van woonoverlast. Uitgangspunt daarbij is dat bewoners eerst zelf moeten proberen om problemen met burens of omwonenden op te lossen. De gemeente kan hierbij helpen door de oprichting van een steunpunt waar informatie over bemiddeling en juridische bijstand beschikbaar is. Daarnaast wil de VVD in nauwe samenwerking met woningcorporaties werken aan zwarte lijsten voor huurders die stelselmatig overlast veroorzaken. Zo kan voorkomen worden dat overlastgevers die door de ene woningcorporatie uit huis zijn gezet weer een woning kunnen huren bij een andere corporatie. Voor bewoners die stelselmatig overlast plegen, komen er speciale woningen. Deze overlastveroorzakers worden begeleid door welzijnsinstellingen opdat hun woongedrag normaliseert.

Aanpak "rotte kiezels" en "brandpanden". Zogenaemde "rotte kiezels" (verwaarloosde panden) en "brandpanden" (afgebrande panden) doen afbreuk aan het straatbeeld en leiden tot verloedering van de buurt. De VVD heeft met succes gepleit voor een aanpak waarbij de eigenaren worden aangezet tot het opknappen van dergelijke panden. Deze aanpak zal wat de VVD betreft ook de komende jaren worden voortgezet.

Milieu, groen en leefomgeving

Den Haag is één van de groenste steden in Nederland. Het typisch Haagse groen maakt de stad aantrekkelijk en leefbaar. De unieke positie van Den Haag, met haar duinen, bossen en parken, moet voor de huidige en toekomstige bewoners behouden blijven.

Tegelijkertijd kan er nog veel aan de leefomgeving worden verbeterd. De Hagenaar ergert zich groen en geel aan hondenpoep, vuil op straat en graffiti op muren. Er wordt weliswaar hard aan gewerkt om hier verbetering in aan te brengen, maar de VVD vindt de stad nog lang niet schoon genoeg. De komende vier jaar wil de VVD 36 miljoen extra uitgeven aan het schoonhouden van de stad en de versterking van het Haagse groen.

Versterking groen en speelvoorzieningen. Elke Hagenaar moet in zijn eigen wijk kunnen genieten van goed onderhouden groen, bomen, parken en grasvelden. De grote groengebieden blijven behouden en worden waar mogelijk versterkt. Ook de kwaliteit van het water en de aanleg van natuurvriendelijke oevers acht de VVD van groot belang. Bij nieuwe bouwlocaties moeten voldoende groengebieden komen. Bewonersinitiatieven om de buurt groener en leefbaarder te maken, krijgen van de VVD ruim baan. De VVD wil meer buurtspeeltuinen

aanleggen waarvan het beheer in handen is van buurtbewoners en die toegankelijk zijn voor leden van de speeltuin.

Forse boetes hondenpoep. Hondenpoep in de openbare ruimte is één van de grootste ergernissen van de inwoners van Den Haag. Het wordt tijd om daar consequent tegen op te treden. Iedere Haagse hondenbezitter heeft de plicht om de poep van zijn hond op te ruimen. De VVD wil dat deze regel eenduidig in de gehele stad geldt, ook op plaatsen waar honden vrij rond mogen lopen. De hondenbelasting zorgt al jaren voor veel misverstanden. Ten onrechte roept deze belasting bij sommige hondenbezitters het beeld op dat ze de gemeente betalen voor het verwijderen van hondenpoep. De VVD wil die belasting daarom afschaffen. Het afschaffen van de hondenbelasting betekent wel dat de hondenbezitters die niet voldoen aan de opruimingsplicht op fors hogere boetes kunnen rekenen.

Schone straten. Straten moeten vaker worden schoongemaakt en de aanpak van graffiti moet worden geïntensiveerd. De VVD wil bijstandsgerechtigden met behoud van uitkering inzetten voor groenbeheer, toezicht op straat en onderhoud van de stad. Teveel bijstandsgerechtigden zitten helaas thuis, terwijl de stad dringend behoefte heeft aan handen op straat. Zo blijven zij betrokken bij de Haagse samenleving en leveren ze tegelijkertijd een positieve bijdrage aan de stad. Ter ondersteuning zal geïnvesteerd worden in meer machinale reinigingsmogelijkheden, zoals poepzuigers en veegmachines. Er zullen tevens meer vuilnisbakken in de stad worden geplaatst.

Bestuurlijke boete. De VVD wil zo snel mogelijk een ruime invoering van de bestuurlijke boete om kleine ergernissen, zoals vuil op straat en wildplassen met forse boetes te bestrijden. Speciale handhavingsteams krijgen de bevoegdheid om op te treden tegen misstanden waar de politie vaak geen tijd meer voor heeft. Om wildplassen tegen te gaan, komen er in de binnenstad, bij skatebanen en speeltuinen meer plaskruizen en openbare toiletten. Vernieling en bekladding in de openbare ruimte wordt direct aangepakt. Er komen speciale 'klussenbussen' die eenvoudige reparaties, zoals kapotte straatlantaarns of een slechte stoep, snel kunnen verhelpen.

Aanpak luchtkwaliteit. De luchtkwaliteit is een toenemend punt van zorg. Het probleem is complex en de oorzaken ervan overschrijden de gemeentegrenzen. Den Haag moet op dit gebied nauw samenwerken met de rijksoverheid, de andere grote steden in de randstad en de buurgemeenten. Het afsluiten van wegen in het centrum van Den Haag is geen structurele oplossing voor het probleem en kan bovendien tot ernstige opstoppen en milieuproblemen elders in de stad leiden. De VVD wil daarom in de eerste plaats de doorstroom van het verkeer in Den Haag bevorderen met de aanleg van een volwaardige centrumring. Daarnaast moeten reizigers die gebruik willen maken van het openbaar vervoer en de fiets daartoe worden gestimuleerd. Om geluidsoverlast en luchtvervuiling terug te dringen, wil de VVD het aantal dieselmotoren en bedrijfsvoertuigen in de binnenstad beperken. Milieuvriendelijke technologieën worden ingezet bij de vervanging van oude bussen en voertuigen van de gemeente zelf.

4. Iedereen aan de slag

Economie

Een goed functionerende economie is van levensbelang voor een grote stad. Den Haag biedt ruimte aan ondernemers, geeft werk aan honderdduizenden mensen en is steeds meer in trek bij toeristen. De VVD draagt ondernemers een warm hart toe. Zij zijn de ruggengraat van de economie. De afgelopen periode heeft de VVD zich ingezet om het opstarten van een eigen bedrijf te vergemakkelijken. Hiervan hebben 5000 veelal jonge ondernemers geprofiteerd. De starters hebben hun weg gevonden in de Haagse economie en leveren daarmee ook een bijdrage aan de werkgelegenheid. Startende ondernemingen zijn een stimulans voor winkelstraten. De VVD heeft zich de afgelopen periode sterk gemaakt voor verbetering van de Dierenselaan en het winkelcentrum Loosduinen. De werkgelegenheid is de afgelopen jaren fors gegroeid. De VVD streeft naar een totaal van 250.000 banen in 2010.

Meer ruimte voor bedrijven. De VVD wil bedrijven de ruimte geven. Daarmee kan de economische groei van Den Haag worden doorgezet. Om bedrijfsterreinen zo efficiënt mogelijk te benutten, zal waar nodig worden gesaneerd en opgewaardeerd. Op deze manier is het voor (grote) bedrijven uit zowel binnen- als buitenland aantrekkelijker om zich in Den Haag te vestigen. De VVD ziet hiervoor kansen bij bedrijfsterreinen als de Binckhorst en Laakhaven en de omgeving van het Prins Clausplein. Waar mogelijk wordt werken gecombineerd met wonen.

Betere dienstverlening. Er rust momenteel een zware administratieve druk op de schouders van ondernemers. De VVD wil het aanvragen van vergunningen daarom vereenvoudigen. Ondernemers die meerdere vergunningen tegelijkertijd aanvragen, moeten ook tegelijkertijd over al die vergunningen uitsluitel krijgen. In het geval dat de gemeente de wettelijke termijn voor vergunningen overschrijdt, mag de aanvrager de vergunning als verleend beschouwen. Daarnaast kunnen meerdere soorten vergunningen voor automatische verlenging in aanmerking komen. Dit bespaart een hoop administratieve rompslomp.

Binnenhalen internationale organisaties. Den Haag is na New York, Wenen en Genève, de 4e VN-stad ter wereld. De stad biedt onderdak aan een uiteenlopende reeks internationale organisaties en ambassades. Met trots mag deze kuststad zich het internationale centrum van vrede en recht noemen. Het internationale karakter brengt 7000 hoogopgeleide, koopkrachtige werknemers van internationale bedrijven en instellingen (expats) met zich mee die een belangrijke economische impuls aan de stad geven. De VVD wil stevig inzetten op het behoud van de huidige internationale organisaties en nieuwe instanties, zoals het archiefbeheer van de VN, naar de stad lokken.

Specifieke aandacht voor expats. De VVD koestert het internationale karakter van Den Haag en vindt dat de werknemers van internationale organisaties en ambassades moeten merken dat zij hier welkom zijn en dat hun aanwezigheid wordt gewaardeerd. De gemeente dient in overleg te treden met de ondernemersorganisaties, de Haagse Kamer van Koophandel en de horecabranche over manieren om beter in te spelen op het verwachtingspatroon van expats als het om serviceverlening gaat. Ook kan in samenwerking met de gezondheidszorg verkend worden of er mogelijkheden zijn voor speciale op expats gerichte multidisciplinaire en/of ziekenhuisgebonden centra, mits die ook toegankelijk zijn voor andere Hagenaars.

Meer congresruimte. Met de sloop van de Statenhof krijgt Den Haag straks te maken met een verslechtering van haar positie als congresstad. De VVD wil daarom dat de Statenhof een volwaardige opvolger krijgt in de vorm van een nieuw te bouwen multifunctioneel congrescentrum dat kan concurreren met grote internationale en nationale congresfaciliteiten. Den Haag moet alleen al vanwege de veelheid van internationale organisaties een toonaangevende congresstad worden. Congressen geven een directe impuls aan de lokale economie in het algemeen en de horeca in het bijzonder.

Den Haag als prettige winkelstad. De VVD wil dat Den Haag zich ontwikkelt tot een winkelstad met landelijke uitstraling. De Haagse detailhandel heeft veel potentie om zich verder te ontwikkelen. Op sommige plaatsen in de stad kan de detailhandel echter wel een impuls gebruiken. Zo wil de VVD ondernemers helpen met de promotie van hun winkelstraat, verbetering van de bereikbaarheid van winkelstraten en goede parkeermogelijkheden. De VVD wil dat het winkelaanbod in de nieuwe wijken, zoals Wateringse Veld en Leidschenveen, zo snel mogelijk op een volwaardig niveau wordt gebracht. Ook moet de gemeente proberen meer internationale winkelketens voor Den Haag te interesseren.

Verruiming winkelsluitingstijden. De VVD wil de winkelsluitingstijden verruimen. Een straat met winkelend publiek zorgt voor een levendige omgeving en is minder kwetsbaar voor geweld, inbraak en vandalisme. De VVD is voorstander van koopzondagen in de gehele stad. Het is de eigen keuze van een ondernemer om op zondag al dan niet open te zijn.

Impuls voor toerisme. De toerismesector is een belangrijke drijfveer voor de lokale economie en werkgelegenheid. Den Haag heeft als toeristische trekpleister goud in handen. De combinatie van groen, het Scheveningse strand, musea en monumenten kunnen we nog beter benutten. De VVD wil het visitekaartje van Den Haag beter aan de man brengen. Toerisme krijgt een extra impuls door de toeristenbelasting af te schaffen.

Binnenstad. De VVD heeft de afgelopen jaren flink aan de weg getimmerd om de binnenstad aantrekkelijker te maken. De Haagse Passage heeft een facelift gekregen, de Herengracht is opgeknapt en men kan tegenwoordig een rondvaart door de grachten maken. Uitgaan in Den Haag moet de ruimte krijgen. De VVD wil de sluitingstijden in de binnenstad volledig vrijgeven zonder dat de overlast mag toenemen. Onze stad moet ook meer mogelijkheden bieden voor (verwarmde) terrassen. Wil de buitengewone binnenstad zich verder ontwikkelen met een uniek winkel- en uitgaansklimaat, dan zijn extra investeringen nodig.

Scheveningen. Een andere publiekstrekker is Scheveningen. Scheveningen-Bad blijft zich wat de VVD betreft richten op het grote bad- en uitgaanspubliek. De Scheveningse haven moet een levendige trekpleister met bedrijvigheid, horeca en visserij blijven. Kijkduin ontwikkelt zich als rustig alternatief voor Scheveningen-Bad zonder teveel hoogbouw.

Breed aanbod evenementen. Ook evenementen zorgen voor veel bezoekers aan Den Haag. Bestaande grote evenementen als Koninginnenach, Parkpop, Pasar Malam en Vlaggetjesdag moeten we koesteren. Van kleinere evenementen als de North Sea Regatta en de Haagse Hockeydagen kunnen er wat de VVD betreft meer komen. De VVD wil actief toewerken naar enkele nieuwe evenementen van internationale allure. Deze evenementen moeten aansluiten bij het internationale imago van de stad en de uiteenlopende interesses en behoeftes van de Hagenaars. Zo kan worden gedacht aan een Bollywoodfestival, een operafestival of een dancefestival.

Sociale zaken

Er is in Den Haag een hoop te doen en we komen handen tekort. Er zitten 23.000 Hagenaars thuis met een bijstandsuitkering, terwijl er in de stad nog zoveel blijft liggen. In principe kan iedereen aan het werk. Wie even zonder zit, kan wat nuttigs doen voor de stad. De bijstand wordt zo omgevormd dat het niet langer een vangnet is waarin mensen verstrikt raken. Het wordt een opstap om snel weer regulier aan de slag te gaan. Uiteindelijk is een betaalde baan de beste sociale voorziening en een effectieve vorm van integratie. Wie weigert aan de slag te gaan of misbruik maakt van het systeem, kan niet langer rekenen op een uitkering.

Iedereen aan het werk. De VVD wil meer ruimte voor werk met behoud van uitkering, in plaats van peperdure Melkertbanen die slechts voor een kleine groep zijn bestemd. Iedereen die een uitkering komt aanvragen, kan direct aan de slag. Bijstandsgerechtigden leveren een nuttige prestatie voor enkele dagen in de week. Dit kan zijn door aan de slag te gaan als

toezichthouder in het openbaar vervoer, als beheerder van de openbare ruimte, of als ondersteuning bij de naschoolse opvang. De gemeente introduceert een ambitieus programma opdat niemand aan de zijlijn hoeft te blijven staan. Het werken met behoud van uitkering is er uiteindelijk op gericht dat de bijstandsgerechtigde zo snel mogelijk weer een regulier betaalde baan vindt. Begeleiding en opleiding vormen dan ook een onlosmakelijk onderdeel van het programma.

Stopzetting bij werkweigering. Wie passend werk weigert, maakt misbruik van het uitkeringsstelsel. De gemeente treedt daar hard tegen op. Enerzijds moet het makkelijker worden gemaakt om tijdelijk werk en seizoensarbeid te aanvaarden. Anderzijds volgt stopzetting van de uitkering bij werkweigering.

Bestrijding bijstandsfraude. Het maatschappelijke draagvlak voor een goed sociaal vangnet kan alleen in stand blijven als de gemeente streng optreedt tegen fraudeurs. De VVD wil daarom een huisbezoek bij iedere aanvrager van een bijstandsuitkering. Daarnaast koppelt de gemeente de bestanden van andere instanties aan het eigen uitkeringsbestand. Zo kan worden gecontroleerd op eventueel vermogen in het buitenland en het bezit van dure auto's.

Activering langdurig werklozen. Voor sommige uitkeringsgerechtigden blijft de afstand tot de arbeidsmarkt langdurig of misschien zelfs definitief te groot. Maatschappelijke participatie zorgt ervoor dat langdurig werklozen in een sociaal isolement terecht komen. Als de afstand tot de arbeidsmarkt langdurig uit zicht is, biedt vrijwilligerswerk een uitweg.

Stop de armoedeval. Betaald werk moet ook echt lonen. De zogeheten armoedeval, waarbij aanvaarding van betaald werk feitelijk leidt tot minder netto inkomen, moet daarom worden voorkomen. Maatregelen die de armoedeval in de hand werken, worden gestopt. Daartoe zal het kwijtscheldingsbeleid en de bijzondere bijstand kritisch tegen het licht worden gehouden. Voor sommige Hagenaars is (gedeeltelijke) kwijtschelding van gemeentelijke belastingen onontkoombaar. In dat geval vindt de VVD dat dit niet uit het budget van algemene heffingen moeten worden betaald, maar vanuit het budget van minimabeleid.

5. Een bereikbare stad

Dagelijks reizen duizenden mensen van en naar Den Haag. Wil de stad aantrekkelijk blijven, ook als krachtige motor van de economie, dan is goede bereikbaarheid cruciaal. De afgelopen jaren is er met steun van de VVD veel in verkeer en vervoer geïnvesteerd. Zo ging in 2003 de Noordelijke Randweg open. Medio 2006 komt er met RandstadRail een directe OV-verbinding tussen Rotterdam, Zoetermeer en Den Haag-Zuidwest. En over drie jaar rijden de eerste auto's door de Hubertustunnel. Toch staan de wegen rond Den Haag, net als andere grote steden, dagelijks in de file top 10. De VVD blijft daarom hard aan de bereikbaarheid van Den Haag werken samen met haar buurgemeenten en het rijk.

Voor de VVD staat de vrije keus voor een vervoermiddel voorop. Verschillende soorten van kwalitatief vervoer moeten daarom naast elkaar bestaan. De VVD vindt veilig verkeer een speerpunt van beleid. Al jaren daalt het aantal verkeersslachtoffers in Den Haag, ondanks de groei van de mobiliteit.

Veel Hagenaars ergeren zich aan het matige onderhoud van wegen en fietspaden. De VVD maakt daarom voor de komende vier jaar 40 miljoen vrij voor het wegwerken van achterstanden in het wegonderhoud.

Betere doorstroming snelwegen. Op de A12 staat dagelijks een file van en naar de stad. Er zijn nieuwe verbindingen nodig die de doorstroming naar de stad verbeteren. De nieuwe verbinding vanaf de A4 – Sijtwendetunnel, Noordelijke Randweg, Hubertustunnel – is in uitvoering en zal in 2008 in gebruik worden genomen. De aanleg van de nieuwe verbinding vanaf de A13 – het Trekvliettracé – zou hieraan in 2007 ook een bijdrage kunnen leveren. De VVD wil zich daarvoor inzetten. Het geld voor de financiering van het Trekvliettracé is al beschikbaar, maar de besluitvorming is nog niet afgerond. Als de A4 Midden-Delfland gereed is, wil de VVD het Trekvliettracé hier op aansluiten. Economie en leefbaarheid van de stad krijgen met nieuwe toegangswegen een flinke impuls.

Betere doorstroming in de stad. Met het voltooien van nieuwe toegangswegen is de doorstroming in de stad nog niet gegarandeerd. De VVD wil daarom de doorstroming op de centrumring verbeteren. In 2006 wordt het verkeersknelpunt op de Zuid-Hollandlaan/Koningskade aangepakt. De VVD vindt dat bij de kruisingen in de richting van de Raamweg (Javastraat en Laan Copes van Cattenburch) ongelijkvloerse kruisingen moeten komen. Dat geldt eveneens voor de route tussen Madurodam en de Machiel Vrijenhoeklaan. Op die route kan niet worden volstaan met ongelijkvloerse kruisingen. Bij de Segbroeklaan/Sportlaan moet het autoverkeer worden afgewikkeld door een nieuw aan te leggen tunnel. Onderzocht moet worden op welke doorstroomroutes een hogere maximumsnelheid mogelijk is. Een groene golf is belangrijk, maar mag niet ten koste gaan van de leefbaarheid. In woongebieden kunnen 30 km/u-zones worden uitgebreid. De VVD vindt het daarbij belangrijk dat initiatieven voor een dergelijk regime door bewoners worden ondersteund. Een huis-aan-huisenquête kan hierbij uitkomst bieden.

Onderhouden wegen en fietspaden. Slecht wegdek zorgt voor een vermindering van de doorstroming en de verkeersveiligheid. De VVD wil het budget voor het onderhoud van wegen, voet- en fietspaden daarom structureel verhogen. De komende vier jaar zal 40 miljoen extra worden uitgetrokken om achterstanden weg te werken.

Investeren in openbaar vervoer. Wie zich verplaatst moet bewust een vervoermiddel kiezen: soms de auto, soms de fiets en soms het OV. De kwaliteit van fiets- en OV-aanbod moet zo zijn dat het de concurrentie met de automobiliteit aan kan. Daarom wil de VVD de komende jaren fors in het openbaar vervoer investeren. Met het in gebruik nemen van de lijnen 15 en 17 zijn Ypenburg en Wateringse Veld per rail ontsloten. In 2006 start de exploitatie van RandstadRail. En in 2007 komen daar de tramlijnen 16 en 19 bij. Dat betekent dat in 2008 alle Vinexwijken, inclusief Leidschenveen, twee railverbindingen hebben. Dat is uniek in Nederland. De volgende

stap is het uitbreiden van RandstadRail naar Scheveningen. Daarnaast wil de VVD het fijnmazige busnet in de stad en de regio behouden. Voor de financiering van grootschalige infrastructurele projecten klopt de gemeente aan bij het rijk.

Conducteur op de tram. Nog steeds voelen teveel mensen zich onveilig in het openbaar vervoer. De VVD wil daarom dat de conducteur terugkeert op de tram. De VVD stelt voor om bijstandsgerechtigden die hiertoe in staat zijn toezicht te laten houden in het openbaar vervoer. Meer bussen en trams moeten daarnaast worden uitgerust met camera's.

Verkeersveiligheid. Veel verschillende mensen en vervoermiddelen maken gebruik van dezelfde routes in onze compacte stad. De veiligheid van kwetsbare weggebruikers is niet altijd gegarandeerd. De VVD staat voor het goed handhaven van verkeersregels en een stevig verkeersveiligheidsbeleid voor fietsers en voetgangers. Dat doen we door een slimme herinrichting van zogenaamde black spots – plekken waar regelmatig ongelukken gebeuren. Zo kunnen voor fietsers meer aparte fietspaden worden aangelegd – vooral richting scholen. De VVD is voorstander van regelmatige verkeerscontroles, van zowel auto's als scooters en fietsers. Te hard rijden, rijden onder invloed en het rijden zonder helm krijgen daarbij nadrukkelijk aandacht. De VVD wil dat op alle scholen weer verkeerslessen worden ingevoerd.

Meer keuze bij taxigebruik. Voor veel mensen die Den Haag bezoeken is de taxirit vanaf HS of CS de eerste kennismaking met de stad. Niet alleen voor de bezoeker, maar voor elke taxigebruiker, geldt dat een taxirit moet worden uitgevoerd in een schone en rookvrije auto. Taxichauffeurs moeten Nederlands spreken en een goede stratenkennis hebben. De VVD wil aparte taxistandplaatsen voor taxi's die goed gekwalificeerd zijn, opdat de consument meer keuzevrijheid heeft dan nu het geval is. Op vrije standplaatsen is ruimte voor overige taxihouders.

Goede parkeervoorzieningen. De VVD is voorstander van meer inpandige en ondergrondse parkeerplaatsen. Dat komt het stadsbeeld en de leefbaarheid in woongebieden ten goede. Inpandige parkeervoorzieningen zijn kostbaar en mede daarom moeten de mogelijkheden voor medegebruik van parkeervoorzieningen – overdag gebruikt door winkelend publiek of werknemers en 's nachts door bewoners – goed worden nagegaan. De VVD propageert de aanleg van parkeervoorzieningen door particuliere bedrijven. Met extra parkeergelegenheid aan de noordkant van de binnenstad, kan het Lange Voorhout parkeervrij worden gemaakt. De VVD vindt het onderzoeken van een parkeervoorziening in die omgeving de moeite waard, mits aan het historische beeld van de omgeving (groen en gebouwen) niet wordt getornd. Een intelligent parkeerverwijssysteem, dat de automobilist al op afstand stuurt naar een vrije parkeerplaats, is in een deel van Den Haag al in gebruik en kan worden uitgebreid. De VVD steunt experimenten met de aanleg van Park and Ride voorzieningen, zowel voor het woon-werkverkeer (bijv. op de locatie Hoornwijk) als voor het toeristisch verkeer (Scheveningen). Betaald parkeren in wijken wordt alleen ingevoerd als de buurtbewoners daar in meerderheid voor zijn. Nieuwbouw moet gepaard gaan met parkeervoorzieningen, zodat de parkeerdruk in de omgeving niet toeneemt.

Investeren in vervoer en milieu. De voor Den Haag noodzakelijke mobiliteit leidt tot milieubelasting. Daarom zijn praktische projecten nodig om het milieu te ontlasten en de leefbaarheid te verbeteren. De VVD vindt dat de stad met gebruikmaking van de vele subsidiemogelijkheden moet inzetten op schone technologieën. Het gemeentelijke wagenpark en het openbaar vervoer moeten op termijn maximaal schoon rijden. Oude en sterk vervuilende vrachtwagens en bussen worden uit de stad geweerd.

6. Actief meedoen in Den Haag

Welzijn

Voor de VVD berust het welzijnswerk op het bevorderen van zelfredzaamheid. Het welzijnswerk moet ondersteunend zijn en ruimte bieden aan hulpverleners en cliënten. De VVD vindt dat het welzijnswerk meer toegesneden moet zijn op de problemen in de stad, zoals integratie, leefbaarheid en veiligheid. Dat betekent dat welzijnsorganisaties Hagenaars tijdig en actief begeleiden met cursussen en activiteiten. Welzijn moet zich bezighouden met de actieve begeleiding van jongeren, sollicitatietraining en Nederlandse taalles. De VVD wil niet alleen de gevestigde welzijnsorganisaties subsidiëren, maar ook particuliere organisaties die een verrissende aanpak voor het welzijnswerk hebben. De slagkracht van welzijnsorganisaties kan versterkt worden door de administratieve lastendruk te verminderen.

Welzijn dichterbij de problemen. De VVD wil dat welzijn meer uit de buurthuizen komt en de problemen in de stad opzoekt. Zo kan jongerenwerk heel goed op scholen plaatsvinden. Activering van ouderen kan prima via de verzorgingstehuizen. De welzijnsorganisaties zijn zo minder gebonden aan de vaak dure huisvesting in de stad. In wijken waar buurthuizen een concrete sociale functie vervullen, wil de VVD vrijwilligers en bewoners meer mogelijkheden bieden om de accommodaties zelf te beheren.

Jongerenwerk op gezette tijden. Het jongerenwelzijnswerk levert een concrete bijdrage in het voorkomen van criminaliteit, groepsoverlast en schooluitval. Dit welzijnswerk moet meer ondersteunend worden aan het onderwijs. Dat betekent tegelijkertijd dat jongerenwerkers beschikbaar moeten zijn op tijden dat het er toe doet – dus na schooltijd, in de avonden en in de vakanties. De VVD heeft de afgelopen periode te vaak moeten constateren dat jongeren tijdens de zomermaanden voor een gesloten deur stonden.

Meer ruimte voor vrijwilligersinitiatieven. Vrijwilligers leveren een belangrijke bijdrage aan Den Haag, maar zijn steeds moeilijker te vinden. De VVD wil daarom dat vrijwilligers wat vaker in het zonnetje worden gezet. Vrijwilligers kunnen een reële onkostenvergoeding voor hun werkzaamheden ontvangen. Als blijkt van waardering wordt jaarlijks een vrijwilligersdag georganiseerd en ontvangen vrijwilligers een speciale kortingspas. De door de gemeente gesubsidieerde instellingen dienen daarvoor een budget op de begroting te reserveren. Een groter gedeelte van het welzijnsbudget van de gemeente gaat wat de VVD betreft naar vrijwilligers en gedegen initiatieven van buurtbewoners.

Goede kinderopvang. In een samenleving waarin arbeidsplaatsen steeds evenwichtiger worden verdeeld tussen mannen en vrouwen, vormt kinderopvang een belangrijke voorziening. De gemeente reserveert in bestemmingsplannen ruimte voor kinderopvang. Het aanvragen van een vergunning voor kinderopvang moet eenvoudiger worden. De gemeente is verantwoordelijk voor toezicht op de kinderopvang.

Senioren. De senior van nu is niet meer wat men 20 jaar geleden bejaard noemde. De oudere Hagenaar wil zolang mogelijk zelfstandig in de eigen omgeving blijven wonen. De VVD wil vanuit welzijn een seniorenbeleid dat er op gericht is om die vitaliteit te stimuleren. Dit betekent verder een regionaal adequaat woningaanbod, een veilige woonomgeving met voor ouderen bereikbare voorzieningen met voldoende zorgplaatsen. Ook moet bij de aanleg en het onderhoud van trottoirs rekening worden gehouden met de Hagenaars die slecht ter been zijn.

Goede voorzieningen voor gehandicapten. Ook mensen met een lichamelijke of geestelijke handicap moeten zo zelfstandig en actief mogelijk aan het maatschappelijke leven kunnen deelnemen. Openbare gebouwen, recreatie-, sport- en groenvoorzieningen en openbaar vervoer dienen toegankelijk en bruikbaar te zijn voor gehandicapten. Het aanbrengen van liften

en andere voor gehandicapten noodzakelijke voorzieningen wordt gestimuleerd. De gemeente zorgt in combinatie met het openbaar vervoer voor aangepast vervoer.

Dak- en thuislozen. Teveel dak- en thuislozen zwerven noodgedwongen op straat, wat soms tot overlast leidt. De VVD is begaan met het lot van deze mensen en wil daarom een vouchersysteem voor de nachtopvang invoeren. Ook kunnen slaapcontainers worden geplaatst zodat dak- en thuislozen niet de nacht op straat hoeven door te brengen. Werkprojecten kunnen voorzien in een zinvolle dagbesteding. Zwaar verslaafde daklozen, veelal met een psychiatrische aandoening, krijgen meer begeleiding en worden desnoods langdurig gedwongen opgevangen. Bij de uitbetalingen van uitkeringen wordt rekening gehouden met hun specifieke omstandigheden. Desnoods betaalt de gemeente in natura of direct aan een instantie die voorzieningen aan deze groep mensen biedt.

Nieuwe maatschappelijke ondersteuning. In de komende periode gaat waarschijnlijk de nieuwe Wet op de Maatschappelijke Ondersteuning (WMO) in. Zorg en welzijn zijn dan niet langer versnipperd, maar komen volledig onder verantwoordelijkheid van de gemeente. Dit biedt kansen om te zorgen voor goede voorzieningen voor huishoudelijke hulp, maaltijdservice, huishoudelijke aanpassingen, gehandicaptenvervoer en aanvraag van medische hulpmiddelen. De gemeente moet zelf zo min mogelijk in het aanbieden van voorzieningen treden, maar duidelijke eisen omschrijven waaraan zorg- en welzijnsorganisaties moeten voldoen. Zorg en welzijn moeten worden getoetst op geleverde prestaties, waarbij klanttevredenheid voorop staat. Persoonsgebonden budgetten geven mensen optimale keuzevrijheid in de benodigde zorg en welzijn.

Integratie

Een goede integratie van alle Hagenaars in het leven in de stad is één van de belangrijkste opgaven waar Den Haag de komende jaren voor staat. Veel nieuwe Hagenaars hebben probleemloos hun weg gevonden in de Haagse samenleving. Tegelijkertijd zien we bij deze groep een oververtegenwoordiging als het gaat om werkloosheid, criminaliteit, schooluitval en huiselijk geweld. Integratie hoort allereerst het resultaat te zijn van de eigen inspanning van de migrant, maar de inwoners en het gemeentebestuur van Den Haag moeten die integratie wel mogelijk maken en, waar nodig, ondersteunen. Oude en nieuwe Hagenaars mogen trots zijn op hun stad en de gemeente speelt een rol in het bijbrengen van trots voor deze stad. De VVD juicht initiatieven als de dag van de integratie en een feestelijke uitreiking van inburgeringsdiploma's toe. De VVD wil de komende jaren nog meer werken aan integratie.

Actie tegen discriminatie. Discriminatie wordt met kracht bestreden. De VVD heeft zich de afgelopen periode met succes verzet tegen discriminatie van banken, die hypotheeklen weigerden enkel om de reden dat een aanvrager woonachtig was in de Schilderswijk of Transvaal. Uitgaansgelegenheden die aantoonbaar discrimineren krijgen een boete en in uiterste instantie laat de gemeente de deuren sluiten. De VVD accepteert geen enkele vorm van discriminatie, ook niet met een beroep op godsdienstige of culturele identiteit. De gemeente maakt een actieplan ter bestrijding van huiselijk geweld.

Nadruk op Nederlandse taal. Een gemeenschappelijke taal is essentieel om in een grote stad met elkaar te communiceren. De VVD heeft sinds 2001 het initiatief genomen om cursussen in de Nederlandse taal via radio en regionale televisie aan te bieden. Deze cursussen zijn een succes en moeten worden gecontinueerd. Vrouwen met jonge kinderen die de Nederlandse taal onvoldoende beheersen worden actief benaderd via consultatiebureaus en scholen om deel te nemen aan taal- en inburgeringstrajecten. Voorzover de betrokkene afhankelijk is van een uitkering is dit een verplichting.

Werk en integratie. Werk is de beste manier om de taal te leren en te integreren in de Haagse samenleving. De VVD is voorstander van duale trajecten waarbij werk en taalcursussen worden gecombineerd. Taalachterstand is immers geen reden voor werkloosheid. Voor veel werk – bijvoorbeeld in de tuinbouw en schoonmaaksector – is geen volledige kennis van de

Nederlandse taal vereist. De VVD wil actief in overleg treden met Haagse werkgevers om meer stageplaatsen voor jongeren te creëren.

Stimulering ondernemerschap. Veel nieuwe Hagenaars zijn met succes een eigen onderneming begonnen. De VVD wil dergelijk ondernemerschap stimuleren door het opruimen van nodeloos beperkende regelgeving, zoals het verbod om een winkel op zondag te openen.

Gelijke behandeling sociaal culturele vrijwilligersorganisaties. De VVD hanteert dezelfde subsidiecriteria voor alle vrijwilligersorganisaties. Subsidies worden alleen verleend aan projecten en activiteiten met een expliciet doel, zoals integratie of begeleiding van jongeren. Activiteiten moeten open staan voor alle Hagenaars. Subsidieverlening voor projecten gericht op de eigen kring zijn uitgesloten. Ook religieuze activiteiten worden niet gesubsidieerd. De gemeente controleert bij subsidieverstrekking of relaties bestaan met dubieuze politieke en/of religieuze groeperingen in binnen- en buitenland.

7. Ontplooiing en ontspanning

Onderwijs

Onderwijs is cruciaal voor de ontplooiing van mensen. Een goede opleiding is vaak een eerste stap richting volwaardige en gelijkwaardige deelname aan de samenleving. De VVD wil daarom meer kansen creëren voor kinderen en volwassenen met een onderwijsachterstand. Het accent ligt daarbij op de voor- en vroegschoolse educatie. De beheersing van de Nederlandse taal dient topprioriteit te zijn.

De VVD heeft zich de afgelopen periode ingezet voor het bevorderen van veiligheid op scholen. Zo is gepleit voor het registreren van incidenten, opdat problemen vroegtijdig kunnen worden aangepakt. Scholieren moeten zich in een veilige omgeving optimaal kunnen ontplooiën tot verdraagzame mensen met verantwoordelijkheidsbesef en respect voor ieder individu.

Geen gesleur met kinderen. Het Nederlandse schoolsysteem legt een zware last op werkende mensen. De VVD is daarom voorstander van de Brede Buurtschool die ouders en leerlingen de ruimte biedt om werk, studie en vrije tijd beter met elkaar te combineren. Scholen moeten, indien de ouders daarom vragen, verplicht worden om hun gebouw ter beschikking te stellen voor voor- en naschoolse opvang tussen half acht 's ochtends en half zeven 's avonds.

Schone klassen. Schoolgebouwen moeten schoon en veilig zijn. Het onderhoud van scholen verdient daarom alle aandacht. Niet alleen moeten de scholen van buiten goed zijn onderhouden – ook binnen moeten de klassen op orde zijn. Bij het schoonhouden van schoolgebouwen kan, naast de huidige manier van werken, worden teruggevallen op de extra inzet van bijstandsgerechtigden.

Waarborg veiligheid op school. Een school moet een geborgen omgeving zijn voor leerlingen en onderwijzend personeel. Leerlingen kunnen zich moeilijk volwaardig ontwikkelen als hun veiligheidssituatie op school niet kan worden gegarandeerd. De VVD wil daarom streng optreden tegen intimidatie en geweld op scholen.

Terugdringen schoolverzuim. Schoolverzuim is vaak een eerste stap op het verkeerde pad. De VVD wil daarom dat consequenter ('lik op stuk') wordt opgetreden in het geval van spijbelgedrag en leerplichtigen die niet ingeschreven staan. De ouders hebben hier een eerste verantwoordelijkheid. Zij moeten daarop worden aangesproken en desnoods gesanctioneerd als hun kinderen veelvuldig verzuimen naar school te gaan.

Ouders meer betrekken. Prestaties van leerlingen nemen toe op het moment dat ouders actief betrokken zijn bij het leerproces van hun kinderen. De VVD wil de ouderbetrokkenheid daarom bevorderen. Bij inschrijving sluiten de scholen en ouders een overeenkomst waarin afspraken worden gemaakt over actieve ouderparticipatie, zoals het bezoek van ouderavonden.

Passend schoolaanbod. In de gehele stad moet een passend schoolaanbod bestaan. De praktijkopleiding op het VMBO moet een vakwerkschool worden, waar jongeren een opleiding krijgen voor een echt beroep. De VVD vindt dat zelfstandige gymnasia behouden moeten blijven. Ook een door Brussel gefinancierde Europese School zou voor Den Haag als internationale stad een aanwinst zijn. De gemeente moet zich daar actief voor inzetten.

Meer ontmoeting. De VVD wil dat jonge mensen uit alle delen van de stad elkaar ontmoeten. Het ontstaan van 'witte' en 'zwarte' scholen is ongewenst, maar gezien de vrije schoolkeuze niet eenvoudig tegen te gaan. Wel kunnen scholen een bijdrage leveren om segregatie tegen te gaan door betere samenwerking en meer gezamenlijke activiteiten te organiseren, zoals schoolreisjes en sportdagen.

Gezond op school. Gezonde voeding, een gevarieerd dieet en lichaamsbeweging zijn effectieve middelen in de strijd tegen overgewicht. De VVD wil basis- en middelbare scholen stimuleren het aanbod van calorierijke frisdranken en snacks te vervangen door gezonde en 'lichte' alternatieven.

Studentenstad

Den Haag moet een aantrekkelijke stad voor studenten zijn. Het is belangrijk dat jongeren voldoende mogelijkheden hebben om te wonen, recreëren, uitgaan en werk te vinden. De gemeente heeft de taak om goede contacten te onderhouden met de onderwijsinstellingen die in Den Haag gevestigd zijn. Daarnaast zet de gemeente zich in om toonaangevende opleidingen binnen te halen.

Jaarlijkse introductieweek studenten. Duizenden studenten beginnen ieder jaar hun studie in Den Haag. Het is goed dat nieuwe studenten zo snel mogelijk kennis maken met de stad. De VVD wil dat Den Haag actief meewerkt aan een introductieweek.

Meer uitgaansgelegenheden. De afgelopen jaren hebben meerdere nieuwe gelegenheden hun deuren in Den Haag geopend. Wat de VVD betreft is het aantal clubs voor een stad met deze omvang nog niet voldoende. Den Haag moet zich actief inzetten om nieuwe en trendy horecagelegenheden voor de stad te interesseren. De liberalen willen zich actief inzetten voor vervanging van Asta indien deze gelegenheid moet verhuizen.

Streng aanpak discriminatie bij uitgaan. Den Haag heeft de afgelopen periode een aantal uitgaansprijzen in de wacht gesleept, maar het blijft zaak om te werken aan het imago van Den Haag als uitgaansstad. Iedere jongere heeft het recht om in een veilige omgeving te kunnen uitgaan. Discriminatie door uitgaansgelegenheden kan en mag niet getolereerd worden.

Meer studentenhuysvesting. Woonruimte voor jongeren blijft een punt van aandacht. De VVD wil daarom in overleg met woningcorporaties werken aan meer woningen voor studenten en starters. Daarnaast wil de VVD meer woningen boven winkels. Studentenwoningen boven winkels zijn om twee redenen gunstig. Aan de ene kant gaat de gemeente deels het nijpende tekort van woningen tegen. Aan de andere kant zijn de winkelstraten 's avonds minder uitgestorven.

Sport

Dagelijks sporten tienduizenden Hagenaars met veel plezier. De VVD onderstreept de maatschappelijke betekenis van sport. Sport is goed voor de gezondheid, stimuleert samenwerking onder Hagenaars, maakt personen bewust van de verschillen tussen groeps- en eigenbelang en draagt met 'fair play' op een speelse wijze bij aan onderling respect. De VVD wil Den Haag dan ook meer profileren als een ambitieuze sportstad.

Meer strand- en surfspots. Den Haag moet meer gebruik maken van de gunstige ligging aan zee. De VVD wil daarom de mogelijkheden en accommodaties voor surfers en andere strandporters verbeteren. Daarbij moet ook de mogelijkheid voor het aanleggen van een kunstrif worden onderzocht, wat zowel voor surfers als voor de kustverdediging een uitkomst kan bieden.

Meer zwembad. De VVD signaleert een tekort aan zwembad in Den Haag en wil daarom uitbreiding van de mogelijkheden. Een nieuw aan te leggen zwembad zou in principe in Leidschenveen, Ypenburg of Wateringse Veld moeten komen.

Sport in de buurt. De VVD wil een gevarieerd aanbod van lokale, kwalitatief goede en bereikbare binnen- en buitensportaccommodaties, sportvoorzieningen en sportactiviteiten. De nadruk ligt daarbij op het creëren en behoud van kleine sportaccommodaties in de directe

woonomgeving. De VVD ziet er op toe dat er voldoende speelveldjes zijn in Den Haag, zeker in wijken met weinig groen.

Meer topsportaccommodaties. De VVD wil jonge Haagse sporttalenten de kans geven zich te ontwikkelen tot topsporters. Naast een fijnmazig netwerk van sportaccommodaties in de wijken zijn hoogwaardige multifunctionele sportcentra wenselijk. Goede topsport en sportieve successen stimuleren anderen ook zelf aan sport te gaan doen – topsport staat kortom in dienst van de breedtesport.

Sporthelden in de schijnwerpers. De VVD wil meer aandacht voor topsporters in Den Haag. Behaalde successen van Haagse sporthelden dienen ruim aandacht te krijgen.

Jong én oud. Sport bevordert de gezondheid tot op hoge leeftijd en is een effectief middel in de strijd tegen overgewicht. De VVD wil kinderen stimuleren meer te bewegen. Aandacht voor sport op de basisschool is belangrijk, bijvoorbeeld via verplichte gym- en zwemlessen en schoolcompetities. Middelbare scholen stimuleren lichaamsbeweging door samenwerkingsverbanden met sportverenigingen en fitnesscentra aan te gaan. De VVD wil via het welzijnsbeleid ook ouderen stimuleren om actief in beweging te blijven.

Kunst en cultuur

Kunst is, net als wetenschap, van oudsher een voortrekker van maatschappelijke vooruitgang en individuele ontplooiing. Cultuur past bij een dynamische stad. Cultuur is ook een (over)drager van ons erfgoed, belangrijk in een stad met veel minderheden. Den Haag is bij uitstek een culturele stad. De residentiestad staat bekend om haar allure, de vele jaarlijks terugkerende culturele evenementen en het uitgebreide aanbod van musea, architectonische bezienswaardigheden en podiumkunst, zoals het wereldberoemde Nederlands Dans Theater. Den Haag profileert zich steeds meer als internationale stad van recht en vrede. Bij een internationale stad hoort een rijk en uitdagend cultureel leven, dat mede is toegespitst op haar vele internationale bewoners. De gemeente zet zich in voor het behoud van het culturele erfgoed van de stad en het beheer van collecties.

Stimuleren cultuurdeelname. De VVD is voorstander van een brede cultuurdeelname. Het stimuleren van amateurkunst en een actieve benadering van ouderen, jongeren en minderheden zorgt voor een breed en divers publiek. Ook een innovatieve openbare bibliotheek en hoogwaardige cultuureducatie kunnen Hagenaars enthousiast maken voor cultuurdeelname.

Cultuurcentrum aan het Spui. De onderkomens van het Residentie Orkest en het Nederlands Dans Theater zijn verre van ideaal. De VVD wil daarom een nieuw Cultuurcentrum aan het Spui waar ook andere instellingen zoals het Conservatorium desgewenst een plek kunnen krijgen. De instellingen, die deel kunnen uitmaken van het nieuwe Cultuurcentrum worden bij deze ontwikkeling betrokken. Dit nieuwe centrum moet het Spuiplein verlevendigen.

Meer internationaal aanbod. Het cultuuraanbod in Den Haag dient een sterker internationaal profiel te krijgen als Den Haag zich als volwaardig internationale stad wil bewijzen. De VVD wil daarom meer internationaal podiumaanbod.

Kunst is geen eiland. Kunst moet zich bewust zijn van zijn rol in de samenleving, en omgekeerd. De VVD juicht samenwerking tussen de kunstinstellingen, fondsen en het bedrijfsleven (commerciële sponsoring, gezamenlijke projecten) van harte toe. Een goed voorbeeld hiervan vormt het museum Beelden aan Zee.

Ruimte voor kunstenaars. Er is een gebrek aan ruimte waar kunstenaars hun creaties kunnen maken en tonen. Tegelijkertijd staan er in de stad veel panden leeg. De VVD wil dat handig met ruimte wordt omgesprongen. Leegstaande winkelpanden kunnen worden gebruikt als atelier- en expositieruimte. De leegstaande PTT-hallen in de Laakhavens kunnen onderdak bieden aan beginnende en talentvolle kunstenaars.

Onderhoud monumenten. Monumenten zijn wezenlijk voor de aantrekkingskracht en identiteit van Den Haag. Het op peil houden van de kwaliteit van monumenten is gemakkelijker dan het wegwerken van achterstallig onderhoud. Daarom wil de VVD dat verkrotting van dergelijk erfgoed met kracht wordt bestreden, onder andere door strakkere handhaving via aanschrijving.

Open de paleispoorten. Om het koninklijke cachet van Den Haag te benadrukken wil de VVD dat niet alleen de paleistuinen, maar ook (delen van) de paleizen zelf open gaan voor het publiek.

8. Een overheid voor de Hagenaars

De overheid moet in dienst staan van de mensen in de stad – niet andersom. Waar mogelijk moeten Hagenaars zelf de inrichting van hun eigen buurt kunnen meebepalen. Klantgerichtheid en maatwerk bij dienstverlening staan voor de VVD hoog in het vaandel. De gemeente moet goed bereikbaar zijn en klaar staan om vragen en verzoeken zo snel mogelijk af te wikkelen. Daarnaast staat de integriteit van politiek en bestuur voor de VVD voorop. Wethouders, raadsleden en ambtenaren moeten betrouwbaar zijn, een voorbeeldfunctie vervullen en hun verantwoordelijkheid ten volste nemen. Om die reden heeft de VVD er voor gezorgd dat de eed en gelofte van trouw voor ambtenaren opnieuw zijn ingevoerd. Tot slot staat de VVD voor financiële degelijkheid. Het is voor ons vanzelfsprekend dat voorzichtig met publiek geld wordt omgesprongen en uitgaven altijd te verantwoorden zijn.

Sterkere betrokkenheid bij de wijk. De VVD wil de Hagenaar meer zeggenschap geven over de eigen buurt of wijk. Dit kan door bewoners zelf de inrichting van parken en speelgelegenheden te laten bepalen. De VVD wil buurtbudgetten verstrekken voor initiatieven op het terrein de openbare ruimte en buurtpreventie.

Eén nummer voor al uw zaken. De VVD wil één telefoonnummer waar u terecht kunt voor al uw vragen en inlichtingen. Over twee jaar moet u voor alle niet-dringende zaken – ook die betrekking hebben op de politie – terecht kunnen bij dit nieuw op te zetten servicenummer.

Eén loket. De VVD wil één loket voor snelle dienstverlening aan inwoners en ondernemers. Via dit loket worden alle vergunningen afgehandeld. Daarnaast wordt de aanvraag van vergunningen eenvoudiger door het gebruik van internet en automatische verlenging van sommige vergunningen.

Minder regelgeving. De VVD is voorstander van een slank, daadkrachtig en flexibel gemeentebestuur. Wij willen daarom de komende periode alle gemeentelijke regelgeving kritisch op nut en noodzaak toetsen. Overbodige en tegenstrijdige regels worden afgeschaft.

Financiële degelijkheid

De VVD maakt zich traditioneel sterk voor gezonde en degelijke gemeentefinanciën. Dankzij onze wethouders heeft Den Haag haar wankelende positie en artikel 12-status definitief achter zich gelaten. De VVD wil dat Den Haag ook in de toekomst financieel sterk blijft. Dat betekent een verdere versterking van de financiële reserves en voortzetting van de strakke begrotingsdiscipline. Met een sterke financiële positie kunnen eventuele tegenvallers worden opgevangen zonder de lokale belastingen te verhogen of ernstig in de voorzieningen te snijden. Door verbetering van de bedrijfsvoering en beperking van onnodige uitgaven kunnen de lokale lasten voor de Hagenaar zelfs worden beperkt.

Verdere verlaging OZB. Op 1 januari 2006 is het gebruikersdeel van de onroerendzaakbelasting (OZB) afgeschaft. De VVD wil een verdere verlaging van het eigenarendeel van de OZB met 10 procent.

Minder ambtenaren. De VVD wil inperking van het aantal ambtenaren. Met een slanker ambtenarenapparaat moet het gemeentebestuur zich op haar kerntaken richten. Dat ontlast niet alleen de gemeentelijke begroting, maar voorkomt ook overbodige regelgeving en beleidsplannen. Een jaarlijkse reductie van het aantal ondersteunende en beleidsambtenaren met 1 procent kan plaatsvinden zonder gedwongen ontslagen.

Inzicht in lokale lasten. De VVD wil een beter overzicht van de lokale lasten voor Hagenaars – nu worden die nog op verschillende manieren geïnd. Een betrouwbare overheid levert inzicht in

de hoogte en het doel van lokale lasten als de OZB, de afvalstoffenheffing en de rioolheffing. De gemeente moet jaarlijks één verzameloverzicht sturen en maandelijkse betaling mogelijk maken.

Vermogen voor vermogen. De komende jaren staat Den Haag voor enkele forse investeringen in onder andere het riool. Om de voorziene stijging van bijvoorbeeld de rioolheffing op te vangen, wil de VVD incidentele meevallers aanwenden voor noodzakelijke investeringen in de boven- en ondergrondse infrastructuur. De VVD hanteert de stelregel 'vermogen voor vermogen' bij de eventuele verkoop van het gemeentelijk aandeel in Eneco, Woningbeheer en de HTM.

Kritisch op subsidies. De VVD wil het nut en de noodzaak van subsidies kritisch tegen het licht houden. Het beoogde maatschappelijke effect van subsidies moet altijd helder en meetbaar zijn. Vaak kan hetzelfde worden bereikt met alternatieve maatregelen en minder subsidie.

Efficiënter gebruik gebouwen. De gemeente bezit een veelheid aan panden in de stad. De VVD wil dat deze ruimtes efficiënter worden gebruikt. Bij leegstand of suboptimaal gebruik, moeten panden worden verkocht.

9. Financiële onderbouwing

Verschillende voornemens uit dit programma kunnen alleen worden gerealiseerd met een degelijke financiële onderbouwing. Investerings – zoals in zwembad of de vervanging van het riool – kunnen worden gedekt uit incidentele inkomsten. Daarbij valt te denken aan de opbrengsten van de verkoop van Woningbeheer, Eneco en de HTM. Structurele kosten – zoals lastenverlichtingen en intensiveringen – vergen echter een structurele dekking. In de onderstaande paragraaf voorzien wij in de dekking voor onze voornemens.

Budgettaire verschuivingen

Lastenverlichting:

OZB-eigenaren 10% omlaag	6,1 mln
Afschaffen Toeristenbelasting	4,1 mln
Afschaffen Hondenbelasting	1,7 mln

Intensivering:

Veiligheid: camera's en ondersteuning toezichthouders	10,0 mln
Intensiever onderhoud wegen, fietspaden en trottoirs	10,0 mln
Intensiever onderhoud openbare ruimte en groen	9,0 mln

Totaal lastenverlichting/intensivering *40,9 mln*

Financiering:

Jaarlijks 1% reductie personeel	8,0 mln
Efficiencykorting inkoop a 2,5 %	10,0 mln
Winstafdracht grondbedrijf	4,9 mln
Groei gemeentefonds	15,0 mln
Opvoering fraudebestrijding bijstand	1,5 mln
Doorlichting kwijtscheldingsbeleid	1,5 mln

Totaal dekking *40,9 mln*

Een korte toelichting op de dekking:

- Reductie personeel. De personeelslasten exclusief uitvoerende diensten bedragen 300 mln, een jaarlijkse korting van 1% levert cumulatief over 4 jaar gemiddeld 8 mln per jaar op.
- Efficiencykorting inkoop. Door scherper in te kopen en de inkoop van verschillende gemeentelijke afdelingen te bundelen kan een efficiëntieverbetering van 2,5% worden gemaakt.
- Winstafdracht grondbedrijf. Door beperking van nieuw uit te geven gronden voor sociale woningbouw, zullen projecten van het grondbedrijf over het algemeen meer rendement opleveren.
- Groei gemeentefonds. De uitkering vanuit het gemeentefonds zal naar verwachting met 1% per jaar toenemen, wat neerkomt op gemiddeld 15 mln per jaar.
- Fraudebestrijding. Opvoering van het fraudebeleid bij de sociale dienst zal resulteren in meer stopzettingen van onterechte bijstandsuitkeringen, hetgeen 1,5 mln per jaar oplevert.
- Kritisch op kwijtscheldingen. De gemeente Den Haag kent nu een zeer ruimhartig kwijtscheldingsbeleid. Door alleen nog bij rijpende gevallen kwijt te schelden, wordt 1,5 mln per jaar bespaard.